

JUNIJ	
1 S Srce Marije	
2 N 3. pobink.	
3 P Klotilda	
4 T Kvirin, škof	
5 S Bonifacij, šk.	
6 C Norbert	
7 P Filip, d.	
8 S Medard, škof	
9 N 4. pobink.	
10 P Marijeta	
11 T Barnaba	

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Kotička na vrhu in narode — na prazniku in resnici — ali boja in smrti

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLLETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKE
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NÖ.) 109.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 6. JUNIJA — THURSDAY, JUNE 6, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Jugoslavija čaka na korak Italije - Brezobzirnost narašča

Upanje, da bo Jugoslaviji prizaneseno

Jugoslavija z ostalim Balkanom vred pazi, kaj bo storila Italija. — Upa, da se ne bo zapletla v vojno. — Korošec obiskal Nemčijo. — Stojadinović zopet prost.

Belgrad, Jugoslavija. — Bolj kakor v dogodke na zapadnem evropskem bojišču, je Jugoslavija, in z njo vse ostale balkanske države, zainteresirana v tem, kaj bo storila Italija. Nikakega dvoma več ni v tukajšnjih krogih, da bo Italija udarila, in sicer prav kmalu, še vedno pa vlada velika negotovost o tem, v katero smer bo udarila, ali na zapad, proti Franciji, ali na vzhod, proti Balkanu.

Dočim pa se je še pred par tedni z vso resnostjo pričakovalo, da bo prvi sunek Italije veljal Jugoslaviji in Balkanu, sploh, so pa opazovalci zdaj, po treznem razmišljanju, prišli do prepričanja, da bi napad na Balkan ne bil koristen niti za Italijo samo, niti za Nemčijo, ker bi dal povod zavezniški armadi v prednji Aziji, da bi lahko pričela prodirati od juga. Verjetno je zato, pravijo, da bo Italija pustila Balkan pri miru ter se obrnila proti Franciji. Ako pa bo Jugoslavija kljub temu napadena, se bo brez dvoma postavila v bran. Točasnoma imajo pod orožjem nekaj manj kot 700.000 mož in, ako bi bilo potrebno, jih lahko mobilizira še več.

Zdi pa se, vsaj točasnoma še, da utegne biti Jugoslaviji prizaneseno z vojno ter da bo postavljena v nekak tak položaj, kakor je na severu Švedska, izolirana sicer, toda ne-

dotaknjena. Jugoslavija sama pa se tudi skrbno izogiba, da ne da nikakega povoda za napad in, da "igra žogo" z osjo Rim-Berlin z vso previdnostjo, da se ne zaplete preveč. Tako na pr. je zelo značilno, ko je zadnji ponedeljek zvečer dala vlada časopisju naročilo, naj ne priobči v terek nikakih vojni- nih poročil iz zavezniških virov na svojih prvih straneh. Dalje je te dni odšel v Nemčijo na obisk predsednik senata, dr. Anton Korošec. Kaj je namen obiska, se ni objavilo in sploh vlada neka tajinstvenost glede tega potovanja. Vendar pa se trdi, da ni v načrtu nikak nova pogodba z Nemčijo. Končno se govori tudi, da je bivši min. predsednik Stojadinović, ki je bil pred nekaj tedni, kakor znano, interniran, češ, da je sodeloval z nazijskimi agenti, zopet na prostem. Vendar pa na skrivnem oblasti še vedno vodijo poizvedovanje za osebami, ki bi utegnile spadati pod "peto kolono."

Tako se razvidi, da gre jugoslovanska vlada svojima najbližnjima sosedama, Nemčiji in Italiji, od katerih ji preti največja nevarnost, čim najbolj mogoče na roko, da jima ne da povoda za napad. Kakor omenjeno, se zato pričakuje, da bo vojna tej državi prihranjena, izvzemši, ako ne bodo zavezniške sile prve udarile na Balkan preko Grčije.

Churchill z zaupanjem gleda na Novi svet

London Anglija. — Min. predsednik Churchill je ta torek v parlamentu ponovno opozoril prebivalstvo, naj se pripravi na poostreno vojno, ter je obenem izrazil možnost poraza zaveznic in v tem slučaju, je dejal, bo mogel Evropi nuditi upanje edino le še Novi svet.

Med tem, ko je dejal, da se je evakuacija iz Flandrije uspešno izvršila, je povdaril Churchill, naj si ljudje ne delajo preveč veselja iz tega, češ, da "v vojnah se ne zmaguje z evakuacijami," marveč naj bo raje pripravljeno na vse, kajti, je dejal, sliši se, da ima Hitler v načrtu napad na angleško otočje.

Zagotovil pa je govornik, da je Anglija pripravljena na trd odpor in, da se bodo izgube, ki jih je utrpela v Belgiji, izpolnile v par mesecih. Niti najmanj ne mislite zaveznic na kako podajo, je dejal, in se tudi ne boste omejevali samo

na obrambno vojno. Z obrambo boste nadaljevali pod vsakimi okoliščinami. Ako bi bila končno tudi večina angleškega otočja zavzeta, bo britanski imperij vodil vojno naprej s pomočjo angleške mornarice, "dokler ne bo v bojujem pravem času nastopil Novi svet z vso svojo močjo in silo, da bo osvobodil in rešil stari svet."

ZAVEZNIKI SLABI BOJEVNIKI; PRAVIJO NAZIJI
Berlin, Nemčija. — Eden nemških poveljnikov na zapadni fronti se je v ponedeljek izrazil, da se zavezniške armade presenetljivo lahko premagajo. V večini napadov, je dejal, ni bilo treba nemški pehoti oddati niti enega strela; vse delo so opravili tanki in aeroplani.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

UMIK BIL OGROMNO DELO

London, Anglija. — Kakor je angleška admiraliteta objavila zadnji ponedeljek, je pri umiku zavezniškega vojaštva iz nazijske pasti v Belgiji sodelovalo nič manj kakor 887 različnih ladij. Tako je bilo to najbolj obširno in najbolj težko mornariško podvzetje v pomorski zgodovini, kakor povdarja admiraliteta, ki obenem dostavlja, da je bilo pri vsem tem potopljenih le 29 ladij. Umik preko Kanala iz mesta Dunkirk se je moral v terek nehati, kajti tadan so končno Nemci zavzeli mesto.

ODLOK GLEDE ZASTAVE

Šolski otroci morajo pozdraviti zastavo, odredilo vrh. sodišče.

Washington, D. C. — Vrhovno sodišče se je zadnji ponedeljek bavilo z nekim problemom, o katerem je bilo že dosti sporov in debat, namreč, ali so šolski otroci primorani, da pozdravijo ameriško zastavo, ako to zahtevajo državne oblasti, ali ne. Sedanja odločitev vrh. sodišča je, da se morajo otroci pokoriti ukazu, ne glede na to, če jim tudi morebiti njih vera prepoveduje. Za to odločitev je glasovalo osem sodnikov, nasprotno pa ji je bil sodnik Stone, ki je dejal, da se s tem krši svoboda religije, zajamčena v ustavi.

"BOG BIL Z MENOJ," PRAVI POSLANIK

Washington, D. C. — Samo po izredno srečnem naključju je ameriški poslanik v Parizu, Wm. C. Bullitt, ostal pri življenju, ko so zadnji ponedeljek nemški aeroplani bombardirali mesto. Poslanik je telefonično poročal predsedniku Rooseveltu o dogodku ter je pri tem pripomnil, da "Bog je bil z menoj," da je bil rešen. Kakor pripoveduje, je bil ob času napada kot gost francoskega zračnega ministra pri nekem obedu, kateri se je vršil na strehi nekega poslopja. Ko so začeli zvoniti sirene, pravi Bullitt, so gostje in on z njimi, namesto v zaklonišče, stopili na balkon, češ, da ni nihče pričakoval, da bi Nemci bombardirali Pariz, in še celo pribelem dnevu. Kako minuto pozneje pa je padla težka bomba komaj sto jardov daleč od njih, toda k vsej sreči — ni eksplodirala. Takoj nato so seveda vsi gostje stekli v zaklonišče, kjer so morali ostati eno uro.

ŠE VEČ POSTA NA OGRSKEM

Budapesta, Ogrska. — Uživanje mesa na Ogrskem po novi odredbi, izdani v ponedeljek, še bolj omejeno. Že doslej sta bila ponedeljek in petek brezmesna dneva, zdaj pa je prepovedana teletina tudi ob torkih in četrkih.

Zračni napadi se poostre

Napad na Pariz povrnili Francozi z napadom na monakosko predmestje. — Resna možnost obstoja, da se utegnejo s tem otvoriti splošni napadi na mesta.

KRIŽEM SVETA

Stockholm, Švedska. — Neki tukajšnji list poroča, da je 67 letni norveški kralj Haakon nevarno zbolel in je v nevarnosti, da ne bo preživel sedanje vojne. Kralj se nahaja neke na severnem Norveškem.

Belgrad, Jugoslavija. — Glasilo jugoslovanske armade je v ponedeljek objavilo ime na častnikov, katerim se je vzel njih čin. Mnogi od teh izhajajo iz nemških manjšin v državi, ali pa so bili, kakor se domneva, v zvezi z njimi. Gibraltar. — Potom radijo se je v ponedeljek objavilo iz Madrida, da je v restu Barceloni vprizorilo špansko dijaštvo obširne demonstracije, pri katerih je zahtevalo Gibraltar za Španijo.

FRANCOZI ODLIKOVALI KARDINALA

Pariz, Francija. — Notranji minister Mandel je zadnji ponedeljek podelil izredno odlikovanje kardinalu A. Lie-nartu, nadškofu mesta Lille, namreč čin komandirja častne legije. To odlikovanje si je prelat zaslužil s tem, ker je junosko ostal na svojem mestu med nemško invazijo ter je bil tam v neprecenljivo pomoč francoskim civilnim in vojaškim oblastem. Odlok poveljuje kardinala kot "velikega prelata, ki izkazuje čast cerkvi in Franciji in, ki je podal presunljiv vzgled junoskega samozatajevanja in dobrodelja."

Pariz, Francija. — Med tem, ko je francosko prebivalstvo lahko pričakovalo, da bo prišlo prej ali slej do zračnih napadov na mesta, predvsem na Pariz, zlasti še, odkar so se naziji tako nevarno približali prestolici, vendar ga je napad, ki se je pripetil zadnji ponedeljek, izredno ogorčil. V javnosti se slišijo zahteve na vlado, naj se takoj vrnejo ti napadi in naj se pošlje francosko letalstvo nad nemška mesta.

V resnici so francoski bojni letalci v terek tudi podvzeli ta povračilni "obisk." Kakor se poroča, so z naglim napadom bombardirali mesto Al-lach, ki leži blizu Monakovega na Bavarskem, in trdi se, da hodo podobni napadi sledili. V omenjenem mestu imajo Nemci veliko tovarno za motorje.

Pričakuje pa se lahko, da naziji tega napada ne bodo ostali dolžni, in jim bo to nudilo povod za tem ostrejša ponovna napade na francoska mesta. Na ta način utegne priti v večjem obsegu do najbolj brezobzirne vrste vojevanja, namreč do splošnih napadov na civilno prebivalstvo. Doslej ste se obe strani bolj ali manj izogibali te krvoločnosti, toda zdi se, da se bo zdaj še v tem oziru pekel sprostil.

SIRITE AMER. SLOVENCA

štva, samozatajevanja in dobrodelja."

Belgijski kralj Leopold (na levi), ki je sklenil separatni mir z naziji, ko je videl, da bi bil nadaljnji odpor brezuspešen. Slika ga kaže, ko se je med boji razgovarjal z nekim generalom.

Iz Jugoslavije

Delegacija sovjetske Rusije, ki je prišla zadnjega maja v Beograd, je bila slovesno sprejeta. — Železniška nezgoda, ki bi kmalu zahtevala človeške žrtve. — Smrt na kosa in drugo.

Sovjetska delegacija v Beogradu

Beograd, 31. maja. — (JK). — Zjutraj je dospela v Beograd sovjetska delegacija, ki ji načeljuje sovjetski poslanik iz Sofije g. Vasilije Lavrentijev in ki je danes opravila z našimi pristojnimi oblastmi formalnosti za izmenjavo ratifikacij v zvezi z nedavno sklenjenim gospodarsko-trgovskim dogovorom med Jugoslavijo in Zvezo socialističnih sovjetskih republik. Sovjetski poslanik g. Lavrentijev se je vpisal v dvorne knjige, a nato pa obiskal našega ministra vnanjih zadev g. drja. Aleksandra Cincar-Markovića, predsednika Kralj. vlade g. Dragišo Cvetkovića, podpredsednika Kralj. vlade g. drja. Vladka Mačka in ministra za trgovino in industrijo g. drja. Ivana Andresa.

Beograd, 1. junija. — (JK). — Po večeraj odrejenih obiskih od strani načelnika in članov sovjetske delegacije so podali jugoslov. ministri izjave raznim častnikarjem. Po obisku, ki ga je naredil pri njem g. Lavrentijev, je izjavil podpredsednik Kralj. vlade g. dr. Vladko Maček častnikarjem, da mu je bilo posebno ljubo, ker je mogel pozdraviti g. Lavrentija ne samo kot zastopnika Sovjetske unije, nego tudi kot predstavnika bratskega ruskega naroda. Zunanji minister g. dr. Aleksander Cincar-Marković in ministri trgovine in industrije g. dr. Ivan Andres sta izjavila, da sta prav zadovoljna s sklenitvijo trgovsko-gospodarskega sporazuma s Sovjetsko unijo.

Beograd, 1. junija. — (JK). — Včeraj je priredil jugoslov. zunanji minister g. dr. Aleksander Cincar-Marković svečan banket celi delegaciji Sovjetske unije v čast. Takisto ji je sinoči priredil svečano večerjo jugoslov. ministar za trgovino in industrijo g. dr. Ivan Andres.

Železniški voz padel na cesto

Zidani most, 3. maja. — Na tako imenovanem hrvatskem kolodvoru na Zidanem mostu, kjer običajno premikajo železniške vozove, se je zgodila te dni železniška nesreča, ki bi kmalu zahtevala smrtno žrtev trgovca Golobiča in njegovega spremljevalca na motorju iz Rateč. Ko je premikalna lokomotiva premikala dolgo vrsto tovornih železniških vozov, se je iztril vagon naložen z različnim blagom in se prevrnil po kameniti škarp na cesto. Nesrečo, ki se je pripetila na hudem cestnem ovinku, je slučajno videl neki sekijski uradnik. Po cesti je ravno tedaj z vso naglico drvel radeški trgovec Golobič Njivic in neki njegov spremljevalec, ki je sedel na dru-

gem sedežu motorja. Cesta je bila skoraj vsa obložena s padlim vozom in brzopadnim drogom, ki je ležal po sredi ceste. Sekijski uradnik, ki se je tod mudil slučajno je v trenutku opazil pretečo smrtno nevarnost ter v zadnjem hipu ustavil vozača, ki je po desni strani ceste hitel iz Rateč na Zidani most in bi se bil baš zaradi tega z vso silo zaletel v padli železniški voz ali pa v brzopadni drog ter bi se nedvomno ubil. G. Golobič in njegov spremljevalec sta se iskreno zahvalila uradniku, ki ju je v zadnjem trenutku rešil gotove smrti.

Iz voza so popadali sodi in se razbili. Jabolčnik je tekel kar po cesti kjer je bilo videti tudi več razbitih zabojev raznega blaga. Na lice mesta je prišla komisija, ki je ugotovila dejanski stan.

Vlak mu je odrezal nogo

V noči na 6. maja, nekoliko popoldne, se je 46 letni delavec Kristjan Lesjak vračal po Gasilski cesti v Ljubljani proti domu v Gramozni jami. Stopal je čez železniški prehod na gorenskem kolodvoru, ko so ravno premikali vagon. V temi je zašel pod lokomotivo, ki ga je podrla na tla, mu zgrabila nogo in mu jo odrezala pod kolenom.

Smrt na kosa

Na Vrhniku je umrl France Petkovšek, ključavničar državnih železnic. — V Ljubljani je umrla Minka Linče, rojena Debelak, soproga bivšega tekstilnega direktorja. — Na Bledu je umrla Marija Tavzher, rojena Jamšek. — V Kamniku je umrl Anton Vedlin, posestnik in ravnatelj Mestne hranilnice v pokoju.

Nesreča na cesti

Na občinski cesti v Meki-njah pri Kamniku se je nedavno zgodila huda nesreča. France Gams, po domače Špornov ata, daleč na okrog znan in priljubljen skrben gospodar je peljal voz gnoja na njivo. Komaj je bil malo od njegove hiše, že mu je privozil naproti po klanecu kolezar z neko žensko. Po neprevidnosti je kolezar od strani zadela Gamsa in ga zbil v občestno grmovje; nanj sta padla tudi oba, ki sta se peljala na kolesu. Pri tem je Gams dobil hud udarec s krmilom kolesa, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Nezgod

V ljubljansko bolnico je moral 32 letni Peter Hlede, šofer iz Ljubljane, katerega je udarila kluka, ko se je trudil, da spravi motor tovarnega avtomobila v pogon. Kluka ga je udarila v glavo in ga močno poškodovala.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Probujemo se

Zadnje dni se mnogo govori in piše o nevarnosti, ki preti tudi tej deželi vsled zadnjih vojnih dogodkov v Evropi. Predsednik Roosevelt je imel vsekakor prav, ko je dejal pred časom, da so naše meje na Reni. Ko so se zrušile meje na Reni in je nemška vojna mašina pridrdrala skoro do angleškega otočja, smo se zganili tudi mi v Ameriki. Hvala Bogu, da smo se zganili in da smo spoznali nevarnost, ki je vsekakor res velika. Zdaj smo še le spoznali, kako slabo smo bili pripravljeni dosedaj. Zdaj hitimo, da popravimo, kar se popraviti da.

Amerika je bila že odnekad demokratična dežela. Naša demokracija ni bila v nevarnosti, saj deli do deželo od drugih svetov široko morje na obeh straneh. To je bilo zadostno jamstvo, dokler ni svet iznašel moderna občevalna in prevozna sredstva. Toda danes, ko smo od Evrope potom brze zračne vožnje le komaj nekaj nad en dan oddaljeni, je položaj čisto drugačen. Obenem pa postajajo močnejši od dneva do dneva sovražniki demokracije v Evropi.

Združene države bi se morale zganiti že zdavno. Taka obsežna dežela bi morala imeti vsekakor večjo vojaško silo, kakor jo ima. Če imajo v Evropi desetkrat in še večkrat manjši narodi po 1 milijon mož pod orožjem, bi morala imeti Amerika vsekakor večjo armado, kakor jo ima. Zato je zadnje odredbe vlade v Washingtonu, da se deželo zadostno oboroži, toplo za pozdraviti, ker le samo na ta način se bo dežela izognila resnim nevarnostim.

Velika potreba pri nas v Ameriki je pa tudi, da bi se vlada zganila in da bi začela z drastičnim čiščenjem prevarnih elementov, kot so komunisti, naziji in fašisti. Ne za ene ne za druge bi ne smelo biti mesta v Ameriki. V Evropi so zavili vrat vsaki demokraciji komunisti, naziji in fašisti, kjer koli so prišli v sedlo in na oblast. V Rusiji vladajo komunisti, ali je tam kaj demokracije? Ali bi ruski komunisti trpeli, da bi kdo n. pr. deloval med njimi za uvedbo demokracije? Kaj še! Svinca bi mu natreskali v glavo in telo in ne bi dolgo dihal. Isto bi storili z vsakim naziji in fašisti, ki bi se drznil v njihovem območju delati za uveljavljanje demokracije. Le mi v Ameriki smo še tako naivni, da pustimo, da v naši sredi in med nami svobodno delujejo in intrigujejo komunisti, naziji in fašisti v korist največjih sovražnikov naše demokracije. Ali ni to slepota? Ali ni to nespametno? In še kako! Če je komunistom, ki se gibljejo med nami toliko za komunizem, zakaj ne pobere sila in kopita in ne gredo v Rusijo uživati zlata jabolka komunizma? Zakaj ne gredo naziji in fašisti tja v svojo domovino in tamkaj uživajo to, kar želijo uvesti in razširiti tukaj? Zakaj so tu, zakaj ne gredo v nebesa svojih miselnosti?

Dalje so vse te miselnosti tujega izvora. Komunistična stranka, kakor je njen tajnik Browder sam priznal, je le sekcija svetovne komunistične stranke, ki ima svoje središče v Moskvi. Torej je to organizacija, ki ima svoj glavni sedež v tuji deželi. In te tuji organizaciji Amerika slepo dovoljuje celo politično pravico v deželi, da sme celo kandidirati predsedniškega kandidata. Če se temeljito razmisli, da je komunistična organizacija v Ameriki nič drugega kakor privešek Moskve, tedaj je smešno za to deželo, da dovoljuje komunistom take politične pravice, kakor jih dovoljuje. Skrajni čas je, da ta dežela odpre oči. Svoboda je lepa reč, ampak svoboda hudiči vsakemu ni zdravo. Lahko se dogodi, da jo tisti, ki jim je podeljena iz dobre volje zlorabijo v škodo in nevarnost one strani, od katere so jo dobili.

Probujemo se, kar se tiče varnosti in se naglo oborožujemo. Na mestu bi bilo pa tudi, da se očisti deželo raznih prevratnih elementov, ki jih je polno v tej deželi. Ti elementi, ki dobivajo podporo direktno iz tujine za svoj tisk in drugo propagando so kaj glasni. Izdajajo svoja glasila in delajo javno za prevrat v deželi. Pojdite na komunistične seje in sestanke in videli bote, kako se podžiga agitatorje. Oblasti pa spe, mesto da bi vzele palico in poglajale take agitatorje tja, kamor spadajo.

V mirnih in normalnih časih se morda še lahko zatisne oko proti takim stvarim. V resnih, odgovornih ter nevar-

nih časih pa ni na mestu. V Norveški, na Nizozemskem, v Belgiji in v Franciji in Angliji je bila peta kolona kaj agilna in je delala vladam in deželam velike preglavice. Ako bi prišlo, kar Bog ne da, tudi do tega, da bi ta dežela prišla v konflikt z onimi, ki v Evropi uničujejo demokracijo, ali mislite, da se bodo komunisti, naziji in fašisti v Ameriki odpovedali svojim glavnim zapovednikom, od katerih prejemale navodila? Take sitnosti si dežela lahko prihrani, če svojo hišo že sedaj očisti tuje navlake, ki se je nalezla v to deželo po zaslugi glavnega komunističnega centra v Moskvi in nazijskega centra v rajha. Nekaj previdnosti sedaj, bo prihranilo deželi mnogo skrbi in sitnosti pozneje.

O TEM IN ONEM IZ SOUTH CHICAGO

So. Chicago, Ill.

Kar čas je že, da se zopet enkrat oglasim z dopisom iz naše naselbine, samo ne vem kako bi začel, da bi bilo branje saj malo zanimivo. — Majnik, ta "prelepi" mesec, mesec cvetja in zelenja je za nami. In kar prav je, da je šel njegov zadnji dan mimo nas, kajti letošnji majnik že iz daleka ni tisti toliko opevani in hvalisani krasni majnik. Sama samozavest ga je bila in hladnota, da je človeku postal kar zopr. Že s prvim nastopom ga je polomil, ko je celi dan snežilo, kakor da se pripravljamo na praznik treh kraljev in potem celi mesec ni bilo mnogo bolje. Vse drugače se je na nas ozrl junij ali kot mu pravimo "rožnik." Že štiri dni nas obseva s toplim soncem, po katerem smo se tako željno ozirali v majniku in kurili, kurili, da se je kar kadilo.

Pa to naj bo samo mimo-grede omenjeno, vreme je bolj zadeva farmerjev in naj oni o tem razpravljajo. Nas zanimajo bolj druge stvari. Sedaj še posebno strašno evropsko klanje. Kamor greš, kamor se nagneš, povsod je govora samo o vojni in o vojni ter nazijih in zaveznikih. Dostikrat se ta in oni izrazi, da je ni sile, ki bi nazije ustavila in da si bodo podjarmili celo Evropo in je še vprašanje, če se bodo s tem zadovoljili. Drugi, ki smo bolj počasi v presojanju položaja pa pravimo, da se bodo naziji preobjedli in ne bodo mogli vsega prebaviti. Prišla bo polomija in utegne se zgoditi, da jih bodo te vedne zmage same uničile. Ampak, seveda, to so le sodbe in pobožne želje, položaj pa kaže vse drugače. Včasih so rekli, da je bil Balkan kriv vsake vojne, le tam da so mešali in kurili toliko časa, da je zavrelo. Morda je bilo v tem dosti resnice, ampak sedaj se je bolj sever ogrel in izgleda, da se še ne bo tako hitro ohladil, medtem ko je Balkan le miren, dasi, kot se vedno poroča, v vedni pripravljenosti, ki ni dosti milejša od vojne, katera pa ubija duha in gre na živce še bolj kot vojna sama, kajti ne vedo kaj jih še

Sedaj pa še nekaj novic iz naše naselbine. — Zadnje nedeljo maja smo imeli prav lepo slovesnost kronanja Marije, katero so izvršile članice Young Ladies Sodality. Prav ljubka je bila slavnost, samo škoda, da ni prisostvovalo večje število ljudstva.

Kakor se sliši, bomo imeli v par tednih tudi slovesnost prvega sv. obhajila. Č. g. župnik in č. sestre že prav pridno uče otroke, da bodo pripravljeni in dovolj poudeni v vsem, kar jim je treba za ta toliko pomemben dan v njihovem življenju.

V nedeljo 9. junija imajo člani društva Najsv. Imena skupno sv. obhajilo. Sicer pravila društva govore, da se morajo člani udeležiti štirikrat na leto skupnega sv. obhajila, vendar pa tudi govore o mesečnem skupnem sv. obhajilu. Zato bi bilo želeli, da bi se člani vsako drugo nedeljo v mesecu v polnem številu zbrali k obhajilni mizi. Društvena

čaka, ne vedo, ali bi orali in sejali, ker niso gotovi, kdo bo žel in spravljaj pridelke. Res, strašno je udarjena Evropa, ki sama sebe uničuje. In to se dogaja v stoletju najvišje kulture in napredka na vseh poljih znanstva in izumov, kateri bi zlasti lahko bili človeštvu v pomoč, če bi bili prav izrabljeni, a so mu v pogubo. — Nobene vojne več! Mi hočemo mir! Samo Sudete nam dovolite vzeti in niti koščka zemlje nečemo več za se! — Tako je govoril Hitler v Monakovem in Chamberlinu mu je s svojo marelo potrdil. Pa je kmalu za tem šla Čehoslovaška, potem Poljska, za njo je prišla Danska in Norveška, Nizozemska in Belgija in končno velik kos Francije in Chamberlinovi marelji je tudi odzvonilo. — Niti koščka več! Mir hočemo! Mir! — Pri tem pa grme topovi, se usipljejo bombe. Kri teče v potokih, ne samo kri vojakov — junakov, ki branijo svobodo svoje domovine, tudi kri beguncav, ki se meša s krvjo junaških bojevnikov, kajti vojni bog se več ne zadovoljuje samo z uniformiranimi žrtvami. — Tako je, ko človeštvo zapusti Boga in se zanaša samo na svoj razum.

Novinar

redna seja bo drugo nedeljo v mesecu juliju.

Tudi na piknike se pripravljamo. Prvi piknik, ki se bo vršil v tukajšnji bližini, ga priredi Jugoslav-American Citizens klub in sicer v nedeljo 23. junija v znanem East Side Forest Preserve ali Egger's Grove. Vabljeni ste vsi, zlasti vsi člani, da se tega piknika udeležite. — Nadalje se vrši dne 30. junija piknik društva Svoboda št. 36, Zapadne slovanske zveze. Ta piknik se bo vršil v Lemontu, tam na hribu pri oo. frančiškanih. Obenem bo na tem pikniku sodelovalo tudi društvo Three Star št. 33, SZS. iz Chicago. Dobiček tega piknika je namenjen v konvenčni sklad SZS., kajti prihodnje leto se vrši v Chicagi konvencija Zapadne slovanske zveze in bota oba društva rabila za priprave precej denarnih sredstev. Tudi na ta piknik ste cenjeni rojaki vabljeni, da ga v obilem številu posetite. — Prvo nedeljo v juliju je pa cerkveni piknik. Menda ni treba še vsakemu posebej klicati, da se tega piknika gotovo udeležijo. Cerkev piknik se bo vršil v East Side Forest Preserve. Torej dovolj blizu, da bo lahko vsakdo se ga udeležil brez izgovora, da je predalet.

ODBOR ZA ODPOMOČ JUGOSLAVIJI

Iz New Yorka smo dobili naslednje za priobčitev:

"Strašen vihar razsaja po Evropi! Človeštvo stoji osupnjeno v tej črni uri in zdi se, da je njegova usoda na tehtnici. Ta vihar, bojimo se, se utegne razširiti tudi na našo rojstno domovino Jugoslavijo. Upamo in molimo, da bo našemu narodu prizanešeno trpljenje in strahote vojne in invazije.

Ali, ako do tega pride, moramo biti tukaj njihovi bratje v Novem svetu pripravljeni, kajti v takem slučaju bo naša neizogibna dolžnost, da storimo vse v naših močeh, da pomagamo moralno in gmotno, seveda v mejah zakonov naše nove domovine.

In zato, da se pripravimo za slučaj take nujne potrebe, se je z podporo naših newyorških organizacij ustanovil začasen odbor, ki si je nadel ime "Yugoslav National Emergency Committee." Njegov namen, kakor ime samo narekuje, je pripraviti se za slučaj potrebe, ako ta nastane, začeti take akcije, ki se bodo zdele potrebne, to je posredovati in informirati ameriško javnost, organizirati in pripraviti pomožne akcije, sodelovati z našimi organizacijami in sploh dajati kolektiven izraz naravnemu želji vsakega izmed nas, da pomaga kolikor more.

Ta odbor je strogo nepristranski in izvenstranski, ravno tako kot bi bilo izvenstransko trpljenje našega naroda. Odbor ne bo nasprotoval nobeni drugi organizaciji, ki je voljna pomagati, temveč tudi svoje sodelovanje vsaki organizaciji, skupini ali poedincu,

ki hoče pomagati v sili. Edini namen tega odbora je POMAGATI in to HITRO.

Stalen odbor bo organiziran na prihodnji seji delegatov naših organizacij v New Yorku, ki bo v nedeljo 16. junija ob 3:30 popoldne v Hartley House, 413 West 46th St., New York.

Začasni odbor pa je: Toma S. Dominis, predsednik, Rayner F. Hlača, podpredsednik, Lazar Balič, podpredsednik, Šime Juretič, tajnik, Josip Erceg, blagajnik. Društveni naslov je: 527 W. 48th St., New York City."

IZ DOMOVINE

Najmlajši zakonski par

Nedavno je bila v cerkvi sv. Blaža v Zagrebu nenavadna poroka. Poročila sta se biva dijakinja 4. razreda, ki je stara 15 let in ženin, ki je star 18 let. Poroka bi se morala izvršiti že poprej, pa so jo odložili, ker je bilo potrebno dovoljenje višjih cerkvenih oblasti. To je gotovo najmlajši zakonski par v Zagrebu.

Obsojeni

Pred mariborskim kazenskim senatom so bili obsojeni: 31 letni Ignacij Kranjc na 3 leta in 6 mesecev robije, 27 letni Ivan Bratek na 3 leta in 6 mesecev robije, 35 letni Vinko Kocjan na 2 leti robije, 21 letni Alojz Lorenčič pa na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora, ker so v Spodnji Koreni, na Teznu, Zikarih in Grajskem izvršili nešteto vlomov in tatvin ter s tem občutno oškodovali številne posetnike.

Ogenj

V Stranica v celjskem okraju je zgorelo gospodarsko poslopje Smidove domačije. Kako je ogenj nastal, ni pojasnjeno. Škoda je precejšnja.

Jubilej šole

Pred kratkim so v Kotoru slavili 90 letnico državne pomorske šole. Slavnost se je pa vršila brez posebnih svečanosti. Omenjena šola je bila ustanovljena 22. aprila 1859 in je postala ob prevratu pomorska akademija, leta 1932 pa državna pomorsko-trgovska akademija, ki uživa splošen ugled, saj ima za seboj slavne tradicije bokeljskih kapetanov, ki so bili uvaževani na samem carskem dvoru in so pluli z jadernicami po prostiranih morjih.

Dva obupanca

V ljubljansko bolnico so pripeljali neko Marijo P. iz Ljubljane, ki se je bila doma sprla s svojim možem, nato pa v razburjenju skočila v Ljubljanico, odkoder so jo v zadnjem trenutku rešili, da je niso hladni valovi pokopali na dno. — Istotako je bil pripeljan v ljubljansko bolnico 27 letni Leopold L. iz Lipljen pri Turjaku, ki je bil zadnji čas zaposlen pri mekem podjetju v mestu in je v obupu izpil precejšnjo količino lizola, da je njegovo stanje prav resno.

Dogodki

med Slovenci po
Ameriki

Poroka

Girard, O. — Preteklo soboto sta se v cerkvi sv. Rozalije v tukajšnjem mestu poročila Edward Bradish iz Woodside Ave., Youngstown, O., in Miss Mary Turk iz Smithonian Str. Girard, Ohio, ki je hčerka mnogim poznane Turkov družine. Poroka je bila s sv. mašo.

Slovenska dekleta odlikovana

Ely, Minn. — V tukajšnji Memorial High School je Dekliška telovadna zveza odlikovala tudi sledeča slovenska dekleta, katera so dosegla po 1000 točk v telovadni turneji. In sicer so to: Doroteja Kobe, Antonija Novak, Helena Stefančič in Thereza Stukel. — Po 500 točk so pa dosegle Helena Krall, Mary Kure, Helen Mlakar, Frances Prosen in Elizabeth Sever. — Dekletom častitke!

Smrt rojaka-pionirja

Cleveland, O. — Pretekli teden je preminul slovenski pionir Frank Butala, v starosti 68 let, ki je stanoval na St. Clair Ave. Pokojni je bil doma iz Gradca na Dolenjskem in je prišel v Ameriko, ko je bil star 16 let. Prišel je z onimi, ki so hoteli v "Rajski dolini" ustanoviti svojo kolonijo. Ko s tem ni bilo nič, je obiskoval višje šole in leta 1900 prišel v Cleveland, kjer je organiziral prvo slovensko godbo in potem še več po državi Ohio. Pokopan je bil iz cerkve sv. Vida.

Četrta redna konvencija Zveze za Liliya

Milwaukee, Wis. — V petek 7. junija se v tukajšnji S. S. Turn dvorani prične 4. redna konvencija "Zveze Liliya Wisconsin" naše druge podporne organizacije. Poleg osem glavnih uradnikov se udeležijo konvencije še 26 raznih delegatov.

Poroka v Lorainu

Lorain, O. — Na Spominski dan 30. maja sta se v tukajšnji cerkvi sv. Cirila in Metoda poročila Miss Agnes Yančar iz 30. ceste in Mr. Anton Mraky. — Častitke!

Odlikovana dijakinja

Milwaukee, Wis. — Miss Mary Ann Grandlich, hčerka poznane slovenskega juve-lirja je bila za svojo marljivost in nadarjenost v študijah odlikovana s tem da je dobila prosto šolnino za nadaljevanje študij na Loyola univerzi v Chicagi. Dosedaj je študirala pravno vedo v Mt. Mary kolegij v Milwaukee.

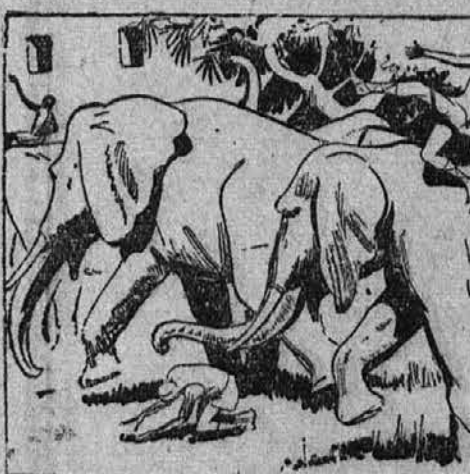
Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

TARZAN IN OGENJ V THORU

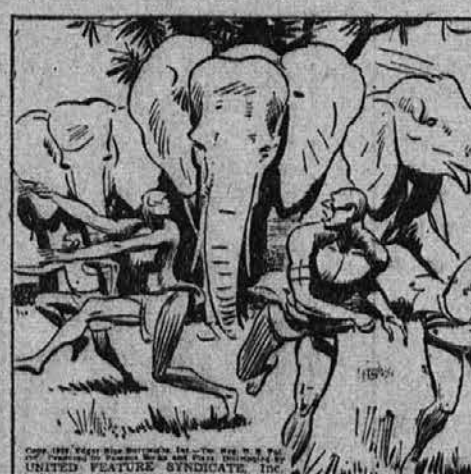
(130)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je veliki slon Črni-Malluk vrgel jahaca, divjaka Munga s sebe, kateri je trdo priletel na tla, je začel stopati naravnost proti Tarzanu, ki ga je bil klical na pomoč. Ostali sloni so isto napravili s svojimi jezdecji, kakor so videli svojega tovariša Črnega Malluka.

Grozen divji krik je zašel iz množice, ko je videla, da so sloni pometali jezdecce raz sebe in začeli divjati ter grozili, da bodo potepali vse, kar jim pride pod noge. Vsak, kdor je le mogel se je umaknil na stran, da se reši pred strašno smrtjo slonov, ki jim je grozila.

Naravnost proti Tarzanu so drveli sloni. "Do smrti nas potepajo!" reče Kailuk. "Mogoče," odvrne Tarzan; "ko sem jaz zaklical na pomoč Črnega Malluka, sem mislil samo nanj, da nas reši, nisem pa mislil, da se bodo tudi drugi sloni dvignili in napravili prav tako kot on.

"Če bi bili samo prosti teh vezi, bi mogli sedaj pobegniti," reče Perry. — V tem se je Dr. Wong, ki je bil v bližini, približal Perryju z nožem v roki. "To je pač najbolj umazana predrznost," kriči Perry proti njemu, "z nožem napasti zvezatega človeka, ki se ne more braniti."

POZOR!
Fogel je število poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

NOVA MAŠA V BARBERTONU

V nedeljo dne 9. junija bo pel novo mašo č. g. Mihael Železnikar, ki je bil posvečen zadnjo nedeljo v Peoria, Illinois. — Deloval bo na to v peorijski škofiji, kjer je tudi več Slovencev.

Barberton, Ohio. — Prihodnjo nedeljo dne 9. junija bo slavila slovenska naselbina v Barbertonu izredno velik dan. Č. g. novomašnik, M. Železnikar, ki je bil zadnjo nedeljo dne 2. junija ordiniran v Peoria, Illinois, bo daroval svojo prvo slovesno novo mašo v slovenski cerkvi Presv. Srca Jezusovega. Novomašniku smo zelo hvaležni, da se je odzval našemu povabilu, da bo prvo sv. mašo daroval v naši naselbini.

Slovenska naselbina se neumorno pripravlja za ta veliki dan. Vse dela in pripravila. Može in fantje, žene in dekleta. Tudi naša navdušena društva se bodo postavila, da bo veselje.

Pri novi maši bodo poleg našega g. župnika Rev. Dr. Medina asistrali se sledeči gg. duhovniki: Rev. Michael Hnat iz Akron, Ohio, bo dijakon, Rev. John Plaznik, iz Morris, Ill. bo subdijakon, Rev. Fr. Matthew, O.S.B. iz Opatije sv. Andreja, Cleveland, O., bo Master of Ceremony, Rev. M. J. Butala, župnik in duhovni vodja KSKJ, Joliet, Ill., bo pridigal v angleškem jeziku in Rt. Rev. kanonik J. J. Oman pa v slovenskem jeziku. Navzočih bo več drugih gg. duhovnikov.

Farani župnije Presvetega Srca Jezusovega smo se kar na ti-

NA NOVI MAŠI V CLEVELANDU

Cleveland, Ohio. — V nedeljo dne 19. maja je imela slovenska metropola zopet svoj izreden dan, ko je pel slovenski novomašnik č. g. Rudolf Praznik svojo novo mašo v veličastni cerkvi sv. Vida na Glass Ave.

Lično je bila okrašena cerkev zunaj, ravno tako pa tudi znotraj. Okrog cerkve in župnišča so se zbirali ljudje že celo uro pred novo mašo. Zbirala se je šolska mladina, zbirali so se drugi, kot mladinska godba in še druga društva, ki so z številnim občinstvom napravili novomašniku in spremljajoči duhovščini lep in pester špalir pred cerkvijo. Vsa okolica, številno zbrana množica ljudstva in veličastna cerkev sv. Vida, vse je izražalo pozdrav in čestitke mlademu novomašniku, ki je stopal v spremstvu svojih sobratov v veličastni hram božji, da tamkaj daruje svojo prvo slovesno daritev novo mašo. V zvoniku so se oglašili farni zvonovi in so pritrkavajoč veselo oznanili svoji okolici, da je pri sv. Vidu zopet velik praznik, poseben dan, ko prihaja v njihovo hišo božjo slovenski sin novomašnik č. g. Rudolf Praznik. Slovesno so zapele svojo pozdravno melodijo velike orgle v cerkvi sv. Vida, ko je stopil pod njen krov novomašnik. Z njimi vred pa je zavrila lepa slovenska pesem: "Novomašnik bod' pozdravljen!" — Ko je novomašnik prispel do obeh hajline mize, tam so ga čakale belooblečene deklice, ki so ga pozdravile s krasnimi deklaracijami. Nato je stopil novomašnik pred veličastni krasno ozlaščen oltar, da je zapel svoj prvi "Slava Bogu na višavah..." Pri maši so mu asistrali kot dijakon č. g. J. Alois Basnik, iz Newburga, kot subdijakon č. g. F. Baraga, iz Collinwooda, kot glavni ceremonijar pa je bil domači veleč. g. župnik Msgr. B. J. Ponikvar.

Slavnostni govornik je bil preč. g. Matija Jager, pomožni župnik pri sv. Vidu, kateri je imel ob tej priliki vrlo pomembno in globoko zamišljen govor. Najprvo je pozdravil v vznešenih besedah novomašnika in mu čestital kot novemu duhovniku, ki prihaja na delo v vinograd Gospodov. Nato pa je govoril o pomenu duhovniškega stanu. Tako globoko zamišljenega govora niso čuli navzoči že dolgo, kakoršnega je govoril ob tej pri-

liho skupaj zbrali in kupili novomašniku krasen kelih, katerega bo prvič rabil pri novi maši.

Takoj po sv. maši bo blagoslov in potem se takoj podamo vsi v Slovensko dvorano, kjer se bo vršil banket v počast novomašniku. Na banketu bodo izborni govorniki v angleškem in slovenskem jeziku.

Novomašnik je bil posvečen v katedrali Matere božje v Peoria, Illinois, v nedeljo 2. junija, po mil. škofu Joseph H. Schlarman, D. D.

Novomašnik je graduiral iz St. Viator College, Bourbonnais, Ill. Bogoslovne študije je pa skončal v St. Procopius Seminary, Lisle, Ill. Ko je kot mlad fant prišel iz Iga, je najprej začel delati v livarni. Č. g. novomašnik je bil od leta 1919 pa do leta 1925 uposlen tudi v upravnistvu Ave Maria in lista Edinosti, kjer se je marljivo udejstvoval. Ko si je zaslužil denar se je podal v višje šole, pozneje v kolegij in zadnja štiri leta pa v semenišče. Kot duhovnik bo deloval v škofiji Peorija, Ill.

Barbertonska naselbina bo novomašnika iskreno sprejela. Novomašnik pristrčno si nam dobrodošel. Srčno se veselimo s teboj tega vselega in srečnega dneva. Novomašnik bod' pozdravljen!

liki preč. g. Jager.

Pri slovesni novi maši je krasno popeval cerkveni zbor pod vodstvom šentvidskega organista in pevovodjo g. Petra Sernoveršnika. Po končani cerkveni slovesnosti, pa se je vršil v cerkveni dvorani banket v počast novomašnika. Udeležba je bila številna.

Po banketu se je razvil govorniški program, ki ga je otvoril z lepimi zbranimi besedami veleč. g. Msgr. B. J. Ponikvar, ki je bil obenem stolaravatelj ob tej priliki. Z posebnim zanosom je povedal, da je to deseta nova maša pri cerkvi sv. Vida in izrazil je upanje, da jih pričakujejo še več. Za njim je govoril veleč. g. Msgr. Vitus Hribar, župnik od Marije Vnebozete v Collinwoodu. Čestital je novomašniku, njegovim staršem in župniji, ki je dala slovenskemu narodu v Ameriki zopet enega slovenskega duhovnika. Obenem pa je spregovoril odlični cerkveni dostojanstvenik tudi resno besedo v prilog slovanstva. Slovani moramo držati skupaj, če hočemo kaj veljati v svetu, je poudarjal sivolasi rodoljubni prelat. Podpirati se moramo med seboj na vsej črti. Drugi nas ne bodo sami si moramo pomagati. Novomašnika je navduševal na slovenstvo. Duhovnikovo delo je težavno, pa je koristno in nadvse potrebno. Njegovim krepkim in navdušenim besedam so navzoči dolgotrajno pritrjevali. — Govoril je za njim veleč. g. kanonik in župnik J. J. Oman iz Newburga. Čestital je novomašniku in župniji. Za njim so še govorili ostali č. g. kot Joseph Česlesnik, F. Baraga, M. Jager, Andrew Andrej, M. Sodja in drugi. V imenu laikov je govoril g. Anton Grdina, kateri je birmanški boter novomašnika. G. Grdina je govoril navdušeno, kakor on vedno govori. Izrazil je čestitke staršem, č. g. novomašniku in župniji. Velik dan je to za nas je dejal, ko šentvidčani zopet sprejemamo v svojo sredo enega lastnega slovenskega novomašnika. — Za tem pa je bil pozvan k besedi č. g. novomašnik Rudolf Praznik sam. Burno pozdravljen se je dvignil in je v lepih zbranih besedah zahvalil najprvo Boga, potem svoje drage starše, ki so žrtvovali zanj, da je dospel do oltarja Gospodovega in za tem vse drage in ljubljene dobrotnike, ki so mu poma-

Preko Washington jezera, blizu Seattle, Wash., grade nov most, kateri bo nekaj svojevrstnega. Postavljen bo namreč na pontonih in bo torej dobesedno plaval na vodi. Most je skoraj dogotovljen ter bo slovesno odprt 2. ali 3. julija.

gali z navetji in drugim, da je postal to kar je, namreč, duhovnik Kristusov. Novomašnik dasi je prišel v to deželo kot še mlad fant, govori čisto lepo slovenščino, čemur se je čuditi. — Za tem pa je stolaravatelj veleč. g. Msgr. Ponikvar zaključil program ter omenil, da govor, ki ga je imel novomašnik v slovenščini priča, da je za bodočnost našega naroda glede duhovnikov dobro poskrbljeno, ker naši mladi duhovniki obvladujejo oba jezika, kakor to vidimo pri novomašniku. Zahvalil je vse za sodelovanje in še enkrat čestital novomašniku, staršem in župniji, nakar pa je povabil vse navzoče v cerkev k petim litanijam in novomašnikovemu blagoslovu, ki ga je novomašnik potem podelil v cerkvi.

Tako se je vršila in končala novomašna slavnost v nedeljo dne 19. maja v Clevelandu, Ohio. Č. g. novomašnik Rudolf A.

Praznik se je rodil 14. marca 1914 v Spod. Jezeru pri Cerknici na Notranjskem. V osnovno šolo je hodil štiri leta v Ljubljani. V Ljubljani je nato hodil še leto in pol v gimnazijo in leta 1926 je odpotoval s svojo materjo v Ameriko v Cleveland, O., kjer je živel in delal njegov oče. Dve leti na to je posekal farno šolo sv. Vida in graduiral leta 1928. Nato je vstopil v višjo šolo Cathedral Latin, katero je dovršil z odliko leta 1934. Zatem je hodil dve leti v John Carol univerzo. Zatem pa je vstopil v škofijsko semenišče St. Mary of the Lake, kjer je dovršil študije letos.

Novomašnika iskreno pozdravljamo in mu pristrčno čestita tudi list "Amerikanski Slovesnik" in mu želi obilo božjega blagoslova in najboljši uspeh v njegovem odličnem stanu!

J. J.

RAZNE ZANIMIVOSTI

BICIKEL V ZABOJU

Neki vlak je iz severne Italije pripeljal v Rim nenavadnega potnika. Bil je mlad izumitelj iz Bologne. Odkorikal je s postaje, postavil ročni kovčeg na tla, začel iz njega dvigati kolesa, pedale, krmile in v kratki minuti je iz tega sestavil pred očmi presenečenih gledalcev popolno kolo. Ko je potem kovčeg zvil v majhen sveženj, je sedel na kolo in nadaljeval s tem svoj potovanje.

V središču mesta se je ustavil in predvajal svojo iznajdbo ljudem, ki imajo zanj zanimanje. Izkazala se je za zelo praktično. Kolesarja rešuje marsikatero nevarnost. Sedaj lahko stopi kolesar brez skrbi, da ga bo kakšen vratar grdo gledal, v hotel, a na želznici se mu ni treba muditi s tem, da bi spravljal kolo v voz za prtljago. Kolo zloži pač enostavno v kovčeg in s tem gre lahko v vsak železniški voz ali hotelsko sobo. Vsa priprava tehta komaj šest in pol kilograma.

ZA ZETA STA SE PREPIRALI

Za zeta sta se prepirali in topli dve ženski iz Pivice pri Somboru. Kmetica Elizabeta Mašnik je imela za svojo hčerko že izbranega zeta. Zaroka je bila že napovedana, ko se je nenadoma začela za tega fanta zanimati sosedka, ki je imela tudi hčer godno za možitev. Prizadevala si je na vse pretege, da bi fanta zmotila, in nazadnje se ji je napor le posrečil. Vsa iz sebe je šla Mašnikova pred hišo svoje sode in ji podtaknila ogenj v streho. Ko pa je videla, kaj je storila, se je pokesala in sama začela pomagati pri gašenju. Kasneje je svojo sosedo celo prosila odpuščanja, prodala svojo hišo in poravnala s tem vso storjeno škodo. Poslej je ostala sama brez sredstev. Ko je sodišče obravnavalo ta nenavadni dogodek, je Mašnikovo oprostilo, češ da se je že

sama zadosti kaznovala za svoje nepremišljeno dejanje.

ELEKTRIČNI BAJONET

Najnovejši izum v področju oboroževalne industrije je električni bajonet. Kakor poročajo londonski listi, se je tam osnovala družba, ki hoče ta izum izkoriščati. Zanj se zanima angleško vojno ministrstvo. Izumitelj, 37 letni Viktor Stohanzl, inženir oboroževalne industrije v bivši Avstriji, je zastopnikom tiska izjavil to-le: "Od svojega električ. bajoneta mnogo pričakujem. Neizvežbanim in u-

trujenim vojakom bo dajal možnost, da svoje nasprotnike v bitki onesposobi za boj."

KARDINALOVA ZLATA MASA

Philadelphia, Pa. — Tukajšnji nadškof, kardinal Dougherty, je obhajal zadnjo nedeljo 50. obletnico svojega mašniškega posvečenja. Ob tej priliki je imel slovesno mašo v ogromnem amfiteatru, katere se je udeležilo okrog 140.000 vernikov.

TURČIJO POZIVA K PRAVLJENOSTI

Ankara, Turčija. — Tukajšnji min. predsednik Saydam je v radio govoru opozoril zadnjo nedeljo prebivalstvo, naj bo vsak čas pripravljen, da lahko zgrabi za orožje v obrambo domovine. Povdaril je, da Turčija sicer želi ostati mirna, "toda zunaj so v teku temna gibanja, o katerih nihče ne ve, kam bodo vodila." Opazovalci pravijo, da je zelo značilno, da ni govornik nič omenil vojaškega pakta, ki ga ima Turčija sklenjenega z Anglijo in Francijo; sklepa se iz tega, da so se utegnili odnosi Turčije do teh dveh držav ohladiti.

Vsak teden en dopis, naj bo geslo vsake naselbine.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Naznanilo in zahvala

Tužnih src naznanjamo vsem številnim sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljubeča soproga, oziroma mati in sestra, ga.

Mary Erman,

(Roj. LAMOVŠEK)

Svoje trudne oči je zaprla za vedno na svojem domu, 1348 So. 64th Street, v soboto, 13. aprila. Prejšnji dan jo je zadela kap in zdravniška pomoč ji ni mogla rešiti življenja. Pokojnica je bila rojena v vasi Orehovca, župnija St. Janž na Doljenjskem. V Ameriko je prišla leta 1908 in živela ves čas v Milwaukee, oziroma West Allisu. Pogreb pokojnice se je vršil v torek, 16. aprila, iz Eremcovega pogrebnega zavoda v cerkev Marije Pomoč Kristjanov v West Allisu, odkoder smo jo položili k večnemu počitku na pokopališče Sv. Križa.

S temi skromnimi vrticami se želimo zahvaliti vsem številnim prijateljem, ki ste obiskali pokojnico ob času, ko je počivala v pogrebem zavodu, vsem, ki ste nam dali na razpolago avtomobile ter s tem pomagali k lepšemu pogrebu, posebno pa še vsem darovalcem krasnih vencev in sv. maš za pokojnico. Nemogoče nam je navesti imena vseh in iz tega razloga naj zastopuje ta skromna zahvala.

Torej še enkrat hvala vsem; Tebi, draga nam žena, mati, sestra in stara mati, pa naj bo lahka ameriška gruda, kjer bo počivala, dokler se zopet ne vidimo in to "nad zvezdami".

Zalujoci ostali:

ANTON ERMAN, soprog; WILLIAM ERMAN, sin; NELLIE ERMAN, snaha (West Allis, Wis.); JANET ERMAN, vnukinja; JUSTINA DELACH, sestra (Crittitz, Wis.); FRANK LAMOVŠEK, brat (Detroit, Mich.) in v starem kraju brat ANTON in sestra FRANKIŠKA (ki je redovnica v samostanu Nazaret, Banjaluka, pod imeno sestra Avgušina), ter več sorodnikov.

West Allis, Wis., 1. maja, 1940.

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Tiste dni pred svojim odhodom nazaj v Evropo, sem bil v zelo velikih težavah. Nisem vedel kaj naj naredim? Ali naj ostanem v Ameriki, ali naj se vrnem domov? Ljubezen do domovine, do moje nove župnije in do Rafaelove družbe, vse to me je vlelo z veliko silo domov. Svetovne razmere v Evropi, vojna in razmere v Ameriki, pa tudi stara moja ljubezen do Amerike in do ameriških Slovencev me je silila, da bi raje ostal v Ameriki in počakal izida vojne. Tudi bi bil rad še obiskal ostale slovenske naselbine po Ameriki.

Moj dobri stari prijatelj Rev. Ciril Zupan iz Pueble mi je pisal ljubeznivo pismo in me vabil, da gotovo obiščem tudi Pueblo. Kako rad bi mu bil ustregel! Saj je to tako plemenit in blag gospod, da ga mora ljubiti, kdor ga pozna. Tudi je bil prav iz leta 1909 naročnik "Ave Marie", naročnik in dobrotnik vseh mojih podjetij, katere sem začel. Med prvimi je bil vsikdar, ki mi je pisal, me bodril in navduševal, pa tudi finančno podpiral. Ravno te dni sem slučajno pregledoval moje stare zapiske in izrezke iz časopisja, pa sem na tistih mestih našel njegovo ime, da sem mu dolžan trajno hvaležnost. Rad bi bil tudi obiskal Pueblo, kjer je toliko njegovega odličnega božjega in narodnega dela, pa tudi toliko njegovih žrtev, da bi bila zame izredna čast, če bi bil mogel vse to vidjeti in občudovati. Ko je bil pred tremi leti tu doma na obisku, kako sem bil srečen, da sem ga smel na kolodvoru pozdraviti. Odločil sem se za javni pozdrav Amerikancem ob prihodu vlaka drugega govornika. Toda, ko sem ugledal njegovo častljivo postavo, se nisem mogel premagati, da sem se uvrstil med govornike in povedal domovini, za kaj vse je dolžna hvaležnost Rev. C. Zupanu. Kako vesela bi bila torej oba, če bi se bila sedaj srečala v Pueblo.

Želel sem zelo obiskati tudi najvišjega slovenskega gospoda v Ameriki, namreč Rev. Trunka v visokem Leadvillu in ga še enkrat pozdraviti. Z njim me veže mnogo prijetnih spominov še od takrat, ko je leta 1909 prišel prvič v Ameriko in je bil moj gost v New Yorku, takrat, ko je zbiral podatke za svojo lepo knjigo "Amerika in Amerikanci". Takrat mojega dela on še ni razumel, saj tako se mi je zdelo. Danes ga gotovo vidi v drugi luči. Zahvalil bi se mu bil rad za njegovo tako marljivo dopisovanje v ameriške liste, kar tu doma tako z zanimanjem in veseljem prebiramo in ga občudujemo. Ko bi ameriški Slovenci imeli veliko takih delavnih gospodov, ki bi s toliko ljubeznivostjo delali za svoj narod, kakor Rev. Trunk!

Pa tudi ameriško "Gorenjsko" bi bil rad videl. Od kar sem doma, sem namreč na stara leta postal hribolazec. Vsake počitnice preživljam v gorah, največ v Bohinj, kjer "lazim" po gorah. Sem sicer precej težak, pa že tudi star, vendar sem začutil, da sem veliko bolj trden in zdrav, ako naredim vsako leto kakih 10 tur visoko v gore, hoje kakih 5 do 6 ur. Ako bi prišel v Rocky Mountains, Bog ve, če bi me ne premagalo, da bi tudi tam zlezal na kako goro, seveda ne z avto, temveč peš.

Dobil sem tudi povabilo od starega prijatelja Mr. Antona Beveca iz Canonsburgha pri Pittsburghu, da bi gotovo prišel tja za kratek obisk. Kako me je vlelo tja! Rad bi bil šel na grob njegove plemenite matere Mrs. Bevec, v kateri hiši sem bil tolikokrat sprjet gostoljubno, ko sem tja prihajal na misijone — seveda na njeno povabilo. Težke razmere so bile takrat v Canonsburghu med Slovenci, zelo težke.

(Dalje prih.)

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

96% peči, prodanih v Chicagi, so moderne plinske peči

Moderna plinska peč je PRVA pri PRODAJAH, ker je PRVA v ZNAČILNOSTIH!

- * 96 od 100 družin kupi plinsko peč, ker moderna plinska peč je:
- 1. Prva pri varčevanju! Stane manj pri nabavi—stane manj pri uporabi.
- 2. Prva v hitrosti! Izvrši najhitrejšo kuho na vrhu peči, kar jih je še bilo znanih!
- 3. Prva v izpreminjevanju! Daje katero koli stopinjo vročine v trenutku!
- 4. Prva v lepoti! Načrt za moderno plinsko peč so napravili ljudje narodno na glasu.
- 5. Neprekosljiva v čistosti, udobnosti in napravah za varčevanje s časom.

Samo moderna peč ima VSE te značilnosti
Samoprižigajoče gorilce na vrhu... Nikakih vžigalic—Nikakega čakanja.
Velik gorilec... Hitrejšo kuhanje na vrhu peči, kakor je bilo kdaj znano.
Avtomatična kontrola vročine v peči... Zasigurava natančno temperaturo.
Peč resnične temperature... Vzdržuje zaželeno temperaturo.
Težja izolacija... Drži vročino peči v peči!
Brezdimni pražilec... Izključuje dim, prahi v dvakrat hitrejšem času.
Napovedovalec časa... Vas pokliče, kadar je kuha gotova.
Avtomatična časovna kontrola... Na željo. Oskrbuje vaše kuhanje... prižige ali ugasne vročino v peči v vaši odsotnosti!
OGLEJTE SI MODERNE PLINSKE PEČI PRI SVOJEM NAJBЛИŽJEM PEOPLES GAS URADU

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 4000

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

"Veš, potem mi pa moraš pomagati, da bom lahko prišla v Turin. Obiskati moram mater in bratovega zagovornika, ki naj prepreči izvršitev smrtne kazni. K sreči imam dovolj denarja doma."

"Da, drago dete," je žalostno odvrnila najemnikova hči, "rada storim vse, kar želiš, samo ne vem, če ti bo odvetnik mogel mnogo pomagati... Moj oče je rekel," je pripomnila lahko zaihtevši, "da bo smrtna obsodba izvršena, če kralj ne pomilosti tvojega brata."

"Ali verjameš, da je kriv?" je vprašala Pepina in vzdignila glavo.

"Ne, nikdar," je rekla Nineta zelo odločno, vem, da tvoj brat ne zmora takšnega zločina. Nedolžnega so obsodili!"

"Najlepša ti hvala za te besede! Zdaj vem, da živi vendarle še en človek, ki verjame v njegovo nedolžnost, ki verjame vanj, čeprav ne moreš kakor jaz vedeti, da ni kriv. Dobra si, Nineta, in plemenita, da se ne huduješ nanj!"

Močna rdečica je zalila nežni obraz deklice, ki je nato odgovorila: "Saj nimam pravice, da bi se jezila. Razumem, da se je njegovo srce vnelo za Karloto, ki je bila tako lepa, modra in izobražena. Bilo bi neumno, če bi se zaradi tega jezila nanj."

Ta pogovor se je vršil tistega jutra po Pavletovi obsodbi in se je končal s tem, da sta se Nineta in Pepina odpeljali v Turin. Nežno in spretno, pa tudi z močjo, ki bi je ne bil nihče prisojal dekletu, je pomagala najemnikova hči z berglami hodeči Pepini pri vstopu v vlak in pri izstopu iz njega, tako da je poteklo njuno potovanje čisto v redu. Ko sta prispeli v Turin, sta si najeli voz in se peljali v bolnišnico. K sreči je bil tedaj čas obiskov in sta brez sitnosti prišli v sobo, kjer je ležala Tereza.

Od Ninete bolj nesena kakor vodena se je bližala uboga Pepina drgetaje materini postelji. Tereza je spet negibno ležala in ni videla deklet.

"Mati," je začela Pepina, "jaz sem, Pepina, ali me ne poznaš?"

Hroma nesrečnica je ostala mirna. Tudi na njenem bledem obrazu se ni nič zganilo.

Pristopila je usmiljenka in rekla: "Zaman si prizadevata, ubogi otrok. Vaša mati ne bo nič več govorila. Hromost zaradi kapi bo po zdravnikovi izjavi trajna."

"Če bi me le slišala in razumela ter mi dala kakšen znak..."

"Morda bo slišala in razumela, toda njeno telo bo zmerom tako negibno, kakor je zdaj."

"To je grozno!" je vzdihnila Pepina, vsa strta spričo grozote položaja, iz katerega ni videla izhoda. Le mati bi s svojim priznanjem mogla rešiti Pavla. Če bo mati ostala hroma in ne bo mogla govoriti, se bo seveda smrtna obsodba izvršila. Ni sile, ki bi mogla preprečiti usmrteitev nedolžnega, ki se bo izvršila najbrž že v kratkem času.

Nikogar ni, ki bi preprečil to v nebo vpijočo krivico, ta justični umor, razen nje, uboge, slabotne Pepine.

"Ne, ne," je rekla Pepina v silni razburjenosti. "Zdravnik se gotovo moti. Moja mati se bo zanesljivo toliko popravila, da bo lahko izpregovorila vsaj nekaj besed."

Nestrpno je začela tresti mater. "Mati, mati, zbudi se vendar. Poglej me!"

Toda njene besede so imele enak uspeh, kakor če bi bila govorila mrliču. Usmiljenka je začutila globoko sočustvovanje s tem nesrečnim otrokom, ki je bil sam bolan in slaboten, pa je še njegovo mater zadela tako strašna usoda.

Ko je usmiljenka šla, da pogleda še pri drugih bolnikih, se ji je pridružila Nineta, da bi ji zastavila nekaj vprašanj. Pepina je bila zdaj čisto sama s hromo nesrečnico, zakaj postelji na desni in levi strani Tereze sta bili prazni. Sklonila se je k materi, ji položila usta na desno uho in vprašala tiho, vendar odločno in razločno: "Mati, ali me čuješ?"

Toda nikak znak razumljenja teh besed se ni pokazal na vdovinem obrazu.

Pepina je skoro zapičila svoje oči v materine in je potem enako tiho nadaljevala: "Poslušaj me!... Spomni se vsega, kar se je zgodilo... Spomni se umora uboge male Karlote, aretacije mojega brata in njegove obsodbe. Na smrt so ga obsodili, ali čuješ? On je vendar nedolžen, kar veš ti najbolje, ker poznaš krivko! Če ne poveš njenega imena sodišču, bo moj brat usmrčen. Drugače se njegova usmrteitev ne da preprečiti. Zberi vse sile, da boš lahko rekla te besede ali vsaj dala znamenje. Zdravnik je rekel, da ne moreš več govoriti, a jaz ne verjamem tega, zakaj to bi bilo pregrozno! Ti moraš govoriti, mati, in sicer takoj, brez oklevanja: vsaka ura je dragocena. Moraš preprečiti, da bi umrl zate, zakaj preveč je plemenit, da bi te izročil sodišču. Moraš povedati sodniku ime morilke, moraš mu reči, da si morilka ti!"

Pepina je umolknila. V silnem razburjenju se je bil njen glas tresel. Njene velike, črne oči, ki so sicer gledale milo, so se vročično bliskale in njene ustnice so bile čisto suhe in brez barve. Negibno je gledala v mater in čakala.

Toda stara žena se ni zganila. Ležala je na postelji ko mrtva.

Zdaj se je vrnila usmiljenka z Nineto nazaj in rekla: "Vsaj za danes je vsak trud zaman. Bolnica vas ne razume. Morda se ji bo jutri ali pojutrišnjem spet vrnila zavest in bo mogla z znakom pokazati, da razume, kar ji kdo reče. To je pa tudi vse, v kar še lahko upamo."

Te besede, ki so ubijale vsako upanje, so rodile v Pepini pravcat upor. Nekaj kakor jeza jo je spreletelo. Prijela je mater za roko in jo tresla z vso silo.

"Mati, mati!" je klicala.

"Mati! Mati!" je vzkliknila.

Spet ni dobila odgovora. To je torej res neozdravljiva mrtvoudnost.

Ubogo dekle je čisto obupano nagnilo glavo in se je dalo od prijateljice odvesti iz bolnišnice. Tako je bila potrta, da se ni mogla niti razjokati in si s tem olajšati srce. Zunaj se je morala vstati na klop, da se je spet nekoliko opomogla.

Zdajci je vstala in rekla svoji prijateljici: "Moja mati ne sme ostati v bolnišnici. Prepeljati jo moramo domov v Moncalieri."

"Tukaj ji vendar nič ne manjka. Stalno je pod zdravniškim nadzorstvom in potrebo ima, kakršne bolnik v zasebni hiši ne more biti deležen."

ZANIMIVOSTI IZ BOŽJE NARAVE

Vsakomur je znano, da ptiči letajo, ribe plavajo in da se kače plazijo. Da pa je to lahko tudi drugače, vidimo na raznih primerih v naravi, od katerih jih bomo nekaj naštevali.

Ptič kivi-kivi, ki živi na Novi Zelandiji, nimajo skoraj nič perutnic. Zaradi tega so mu prirodpisci dali ime "Ap-tery," kar bi se reklo po naše "brez kril." Je nekoliko večji od našega petelina. Ker nima kril, ne more leteti po zraku, zato pa zna silno hitro teči po tleh.

V azijskih vodah živi riba po imenu "Anbus Scandens," ki ima zelo čudne navade. Kadar se zaradi vročine posuši voda, v kateri je dozdaj žive- la, zleze na breg in potuje po deželi, dokler ne naleti na drugo vodo. V glavi ima labirintne celice, v katerih nosi s seboj precej vode, ki varuje njene škrge pred osušitvijo.

Riba more živeti teden dni brez vode.

Ribo, ki pleza po drevesih, poznajo na otokih malajskega arhipela. Ta riba, ki so dali ime "Periopthalmus Schlosseri" pleza na drevesa in lovi na njih žuželke. Pri plezanju si pomaga z dvema zadnjima plavutima, ki jih uporablja kakor noge in si z njuno pomočjo izredno hitro pomaga kvišku.

V kraljestvu flore najdemo rastline, o katerih si znanost se ni na jasnem, ali bi jih smatrala za živali ali za rastline. V tej skupini je posebno zanimiva tako imenovana "pokaljujoča roža," ki raste v tropskih deželah. Če pade na liste te rastline prah, potem ga rastlina s svojimi dihalnimi organi odpihne v zrak. Pri tem je slišati zvoke, ki so podobni zamolklemu pokaljevanju.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po smernih cenah.

704-706 North 8th Street,

Sheboygan, Wis.

Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:

JOHN PRISEL

15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO

ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN
PRODAJALEC HIŠ.

Delajte in spite v hladnem udobju
--- skozi celo poletje... z

Električnim sobnim hladilcem

Philco-York
razstavljen

\$145.50

Instalacija posebej

\$15 naplačila

— Preostanek, poleg malih prenosnih stroškov, plačljiv v pripravnih mesečnih zneskih.

ZA DOM ALI URAD

Vleče od zunaj sveži zrak... ga čisti, izsušuje, hladi in poganja v kroženje. Duho- hovi, tobačni dim in pokvarjeni notranji zrak izgnan iz sobe. Z lahkoto instaliran... nikakih vodnih zvez... stane samo nekaj centov na dan za pogon.

6 IZDELKOV NA IZBIRO

- * Carrier
- * Frigidaire
- * Gale
- * Kelvinator
- * Philco-York
- * Westinghouse

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

72 West Adams Street

Telephone RANdolph 1200

Pisano polje

J. M. Trank

Ethin Kristan —duševni voditelj. Poznamo duhovne voditelje, kaj takega pa g. Kristan ni postal, le duševni je. V Clevelandu obstaja nekakšna ženska zveza "Progresivne Slovenke Amerike," ki ima 7 krožkov. Kakor razvidim iz imen, pripadajo tem krožkom žene raznih progresivcev. Ali so izvolile te progresivke g. Kristana za vodja, ni razvidno, proglašajo ga pa za voditelja, se zdi, ker jim je poslal pismo, nad katerim so "vse srečne," ker, pravijo, jim bo Kristanova "analiza ženskega vprašanja služila za vspodbudo in pomagala do jasnejšega pojmovanja naše organizacije."

To bi bila pristno notranja zadeva te organizacije, in ker se mi podtika, da se vtikam v take notranje zadeve še kje drugje, izjavljam, da me take zadeve ne zanimajo, pač pa ne morem iti preko Kristanovega pisma, ker tu gre prav za bistvo krščanstva, in to je zadeva, o kateri pišem, kadar le morem, in naj se vsi progresivci, moški in ženske, na glave postavijo.

Tvarina pisma je tako obširna, da bi bilo treba celih knjig, žal, da se morem ome- jiti le na nekaj opazk. G. Kristan je materialist, in začne tudi "s štirinožno preteklostjo," toraj, da je človek le razvita opica. Stalin sam je rekel, da marksizem stoji in pade z ateizmom. Od paganstva pride na krščanstvo in piše:

Ponižanje žene je v največ-

ji meri prineslo krščanstvo. To se zdi kot paradoks. Saj ima žena tudi v krščanski mitolo- giji odlično mesto. Izveličar, božji sin se je rodil od člove- ške matere in zdaj je češčena kot božja mati. Potemtakem bi moralo biti ženi v kršča- nski družbi priznано odlično mesto, njen ugled bi moral biti uvrščen in materinstvo bi moralo uživati največje spo- štovanje. Toda praktično kr- ščanstvo, zlasti odkar je pre- nehalo biti vera ubogih in za- tiranih in je Konstantin iz- njega naredil državno vero, ni več izvajanje naukov iz prid- ige na gori. Ko je cerkev po- stala oblast, bolj od tega kot od onega sveta, je krenila na pota, po katerih ni hodil. Na- zarenec, ki je imel usmiljenje tudi za grešnico in je dovolil Mariji iz Magdale, da je rav- nala kot človeška žena iz krvi in mesa,

Posvetovljeno cerkveno kr- ščanstvo je iznašlo "izvirni" greh in s tem zapisalo ženi sramoto na čelo. Može so vla- dali v cerkvi in zato je njena dvojna morala razumljiva. Žena se mora po porodu oči- stiti kot da je izvrševanje nalo- ge, naložene ji od vsega za- četka "nečisto." Pa — saj je bila tudi Marija mati; ko je rodila sina, je dala svetu Iz- veličarja, ki nas je vse odre- šil...

Iz te zagate je pomagala legenda: Mati božja ni rodila kakor druge žene; njen sin je bil "neomadeževan" spočet. In to bigotnim modrijanom še ni zadostovalo. Ona je morala roditi "brez greha" in sama je morala biti rojena "brez gre- ha." To je glasoviti nauk o "neomadeževanem spočetju."

Ker pa svet vendar ne more ostati brez potomstva — saj bi brez njega tudi cerkev iz- gubila člane in samo sebe — je bil zakon, dedščina iz po- ganskih časov tudi nadalje dovoljen, toda le z odobre- njem in pod nadzorstvom cer- kve, ki si je s tem odprla vra- ta v dom in v vse zasebno življenje. Zakon je bil dovo- ljen, ampak njega spolno iz- vrševanje je bilo "nečisto" in to je bila prva stopinja žene navzdol. Možu, kadar je po- stal oče, ni treba v cerkev, da se "očisti..."

(Konec prih.)

PREJELI SMO V RAZPRODAJO

TRU-VUE

ter nove filme, v katerih vidite Norveško, Švedsko in druge razne slikovite kraje.

Tru-Vue gledalo
stane80c
Filmi vsak po.....35c

Knjigarna
"AMER. SLOVENEK"
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

**Tiskarna
Amerikanski
Slovenec**

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in preprčajte se!